

1,568, N. — Vgl. कोन्व, कोल, कोलक, कोलगिरि, कोन्वशिर, कोल्व-गिरिप.

कोलदल (कोल + दल) n. ein best. Parfum AK. 2,4,4, 18. TRIK. 3, 3,43.

कोलनासिका (कोल + ना) f. N. einer Pflanze (वङ्गिणी) Hā. 223. RĀG. im ÇKDr.

कोलपुच्छ (कोल + पुच्छ) m. Reiher Hā. 186.

कोलमूल (कोल + मूल) n. die Wurzel von Piper longum Lin. RĀG. im ÇKDr.

कोलम्बक m. der Körper der indischen Laute AK. 1,1,7, 7. H. 290. — Ist wohl in को + लम्ब zu zerlegen.

कोलवल्ली (कोल + व) f. N. zweier Pflanzen: 1) Pothos officinalis Roxb. AK. 2,4,2, 16. — 2) Piper Chaba (चव्य) Hunt. RĀG. im ÇKDr.

कोलशिखी (कोल + शि) f. N. einer Pflanze (कृतफला, खट्टा, प्रकृ-पादिका, काकाण्डोला, दार्धपुष्पी, काकाण्डा, पर्यङ्गपादिका, vulg. श्रालकु-शी, welches nach HAUGHTON Carpopogon pruriens Roxb. ist) RĀG. im ÇKDr.

कोलाकोलि (कोल + कोल) adv. unter gegenseitiger Umarmung HAUGH-
TON. Vgl. P. 5,4, 127. Vop. 6,33.

कोलास (कोल N. pr. eines Volkes + सञ्च) m. N. pr. eines Landes ÇABDAR. im ÇKDr. तत्र पुरं कान्यकुब्जम् ÇKDr. a name of Kalinga, the Coromandel coast, from Cuttah to Madras; according to some, it is in Gangetic Hindustan, with Kanouj for the capital WILS.

कोलाविधेसेन् (कोला? + वि) DEV. 1,4,5: बभूवुः शत्रवो भूपाः कोला-विधेसिनस्तथा.

कोलाकल ÇĀNT. 2,19, 1) m. n. TRIK. 3,5, 11. ein vielseitiges Geschrei (von Menschen und Thieren) AK. 1,1,6, 4. H. 1404. an. 4,287. शीघ्रं भे-रीननादेन स्पृष्टकोलाकलेन मे । समानयधं सैन्यानि R. 6,8,45. प्रणश्यन्-नकोलाकलेन PĀNĀT. 129,18. HIT. 106,11. सो ऽयं विद्रूपकः प्राप्त इति कोलाकलं व्यधुः VID. 177. RĀG-TAR. 3,361. MĀR. P. 8,109. masc.: त-तो कलकलाशब्दः पुनः कोलाकलो मकान् । मकृष्वान्नसनादस्तु पुनस्तूर्प-वो मकान् ॥ R. 3,31.41. दूरदेशे शब्दायमानस्य शृगालवृन्दस्य कोलाकलो ऽश्नाति PĀNĀT. 64,3. 77,1. 237,16. HIT. 18,11. BHĀG. P. 3,15, 18. neutr.: राष्ट्रं कोलाकलं ज्ञातम् KATHA. 4,98. 16,109. Ohne Zweifel wie कलकल und कलाकल onomatop.; hierher gehört auch das कल in कुतूकल. — 2) m. N. pr. eines personificirten Berges MBh. 1,2367. fg. (an der ersten Stelle fälschlich: कोलालाकलः). LIA. 1,606.

कोलि m. f. Zizyphus Jujuba Lam. (s. कर्कन्धु) AK. 2,4,2, 17. TRIK. 2, 4,11. H. 1138. — Vgl. कोल, कपिकालि.

कोलिकल = कोलकल VP. 477, N.66.

कोलित m. ein Bein. Maudgaljājana's VJUTP. 32. BURN. Intr. 391. SCHIEFNER, Lebensb. 253 (23). Der Name wird auf कोल Schooss zurück-geführt.

कोलिसर्प (कोलि + सर्प) m. N. pr. eines gefallenen Kriegerstammes MBh. 13,2104. HARIV. 782. — Vgl. u. कोल 1,4.

कोलुक (!) m. N. pr. eines Mannes PRAVARĀDHJ. in Verz. d. B. H. 57.

कोलूक N. pr. eines Landes R. 4,43,8. Var. 1.: कोलूत und शैलूत. — Vgl. उलूक, उलू, उलू, कुलू, कुलूत, कोलूत.

II. Theil.

कोलूत s. u. कोलूक.

कोल्या f. Piper longum RATNAM. im ÇKDr. — Vgl. कोला.

कोल्यक m. N. pr. eines Gebirges BHĀG. P. 5,19, 16. — Vgl. कोन्व. कोन्वशिर, कोल, कोलगिरि, कोल्वगिरिप.

कोलगिरि (को + गि) m. N. pr. eines Gebirges VARĀN. BHĀ. S. 14. 13 in Verz. d. B. H. 241. — Vgl. कोल्यक u. s. w.

कोल्वगिरिप (von कोल्व + गिरि) m. pl. N. pr. eines Volkes MBh. 14, 2476. LIA. 1,568, N. — Vgl. कोन्वशिर, कोलगिरि u. s. w.

कोविद (को + विद्) adj. f. आ kundig, erfahren AK. 2,7,4. H. 341. BHĀG. P. 1,2, 15. 3,18. Die Ergänzung im loc.: वर्त्मकर्मणि R. 2,80,5. im gen.: अर्थस्य MBh. 3,1287. पुण्यपापयोः (könnte auch loc. sein) 14, 427. व्यसनानामकोविदा R. 5,18,21. 1,22,23. im comp. vorangehend: अश्च N. 1,1. 20,14. धर्मकार्मार्य M. 7,26. मन्त्र VĪC. 10,9. सूत्र. 2,270, 5. ब्रह्म 6,19. — R. 2,31,18. 3,37,23. VĪC. 8,16. Megh. 31. Ver. 16, 17. BHĀG. P. 1,12,29. 3,23,1.

कोविदार (को + वि) m. N. eines Baumes (der schwer oder leicht zu spaltende), Bauhinia variegata Lin., AK. 2,4,2, 3. H. 1152. MBh. 3,11574. 13,4364. R. 2,84,3. 97,19. 4,29,11. 5,9,8. सूत्र. 1,110,17. 144,13. 137. 20. 223,7. 2,472,1. चित्तं विदारयति कस्य न कोविदारः R. 3,6. Einer der himml. Bäume: को ऽप्ययं दारुः रित्याङ्गुमानतो यतो जनाः । कोविदार (= पारिजात und मन्दार) इति ख्यातस्तत्त्वतः स महातारुः ॥ HARIV. 7169. LALIT. 269.

कौश (so alle älteren Bücher; die neueren bald कोश, bald कोष. AK. 3,4,20, 223 steht कोष unter denjenigen Wörtern, welche ष zum letzten Consonanten haben; H. an. und MED. führen ausdrücklich beide Formen auf. Um nutzlose Wiederholungen, welche die Uebersicht nur erschweren würden, zu vermeiden, haben wir hier und in der Folge Alles unter कोश zusammengestellt und die jedesmalige Schreibart in diesem oder jenem Buche nur durch die Beispiele angegeben). 1) m. n. gaṇa अर्थवादि zu P. 2,4,31. AK. 3,4,20, 223. MED.; zu belegen ist nur das m. a) Fass, Kufe: अश्वन्ध AV. 4,16,7. सोमः परि कोशमर्पति RV. 1,135,2. 130,2. 2,16,5. उ-द्रव कोशं वसुना न्यष्टम् 4,20,6. 8,2,8. 9,23,4. 75,3. AV. 18,4,30. सूत्र. 2, 340,7. Bildlich von den Wolken NĀGH. 1,10. दिवः कोशमनुच्यवुः RV. 5, 53,6. 83,8. 7,101,4. 8,61,8. दिव्या न कोशमो अश्वर्षाः 9,88,6. — b) Eimer: आ च्यावयामो ऽवते न कोशम् RV. 4,17,6. सेकैव कोशं मिसिचि पिबेद्यै 3,32,15. — c) Gefäß, Trinkgeschirr H. an. MED. Vgl. कारकोष. — d) Kiste, Kasten, Truhe: यथा कृ वा इदं कोशः समुच्चित एवमिमे लोका अष्टवत्तः ÇĀT. BH. 10,5,4,3. AV. 19,72,1. RV. 6,47,23. — e) Kasten des Wagens: श्रोतस्ति कोशा उप वा रथेषा RV. 1,87,2. पूषश्चक्रं न रिष्यति न कोशा ऽव पयते 6,33,3. 8,20,8. आ हि कृतमश्विना रथे कोशे हिर्-एययै 22,9. 10,83,7. — f) Degenscheide AK. 3,4,20, 223. H. an. MED. त्रैयाप्रकोशे निहितः (तस्मिन्). चित्रकोशः, गव्ये कोशे, पाञ्चनखे कोशे. हेममये कोशे MBh. 4,1336. fg. महाकोषनिवासो च महासिः R. 3,18,39. कोषे चाप्यकरोदस्मि 5,87,6. अकोष MBh. 4,321. विकोष N. 10,18. खड्ग AK. 3,4,25,171. — g) Behälter, Verschluss, Gehäuse überh.: तस्यां हिर्ण्ययः कोशः स्वर्गो व्योतिषावतः AV. 10,2,31,32. उरुः कोशो वसुमानः 11,2,11. 10,7,10. 13,4,10. KĀND. Up. 3,13,1. MUN. Up. 2,2,9. ब्रह्मकोशं (Sch. : = हृदयं) मे विष PĀR. GRH. 3,15. ब्रह्मणः कोशो ऽसि मेधया पिहितः